

BR.0006.6.2024

Uchwała Nr
Rady Powiatu w Pleszewie
z dnia

w sprawie: **przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2024-2026”**

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 roku (t. j. Dz. U. z 2024r. poz.107) w związku z art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2024 poz.177 ze zm.).

Rada Powiatu w Pleszewie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2024-2026” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Pleszewie i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marian Sztamburski
Radca Prawny
Pz 298/95
.....
(Radca Prawny)

DYREKTOR
Grażyna Kaczmarek
.....
(Dyrektor PCPR)

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2024-2026”.

Zgodnie z art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2024 poz.177 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie opracowało „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2024-2026”

Celem Programu jest organizowanie efektywnego i zintegrowanego systemu pieczy zastępczej i wieloaspektowa praca z rodzinami zastępczymi.

Realizacja programu umożliwi wsparcie i rozwój różnych form pieczy zastępczej oraz wzmocni działania zgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

STAROSTA
Maciej Wasielewski

Starosta Pleszewski

DYREKTOR
Grażyna Kaczmarek

(Dyrektor PCPR)

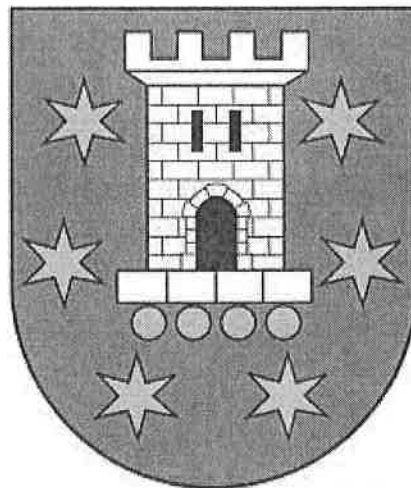
SEKRETARZ POWIATU
PLESZEWSKIEGO
Urszula Balicka

(Sekretarz Powiatu)

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr
Rady Powiatu w Pleszewie
z dnia

**PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE PLESZEWSKIM
NA LATA 2024-2026**

Pleszew 2024

Spis treści

I. Wstęp	2
1. Podstawy prawne programu	3
2. Założenia do programu wynikające z aktów prawa międzynarodowego i krajowego ..	3
II. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej	4
III. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	8
1. Charakterystyka pieczy zastępczej na poziomie ogólnopolskim.....	10
2. Charakterystyka pieczy zastępczej w Powiecie Pleszewskim	11
a) charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej	11
b) charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej	15
IV. Środki finansowe przeznaczone na pieczę zastępczą	17
V. Roczne limity powstających rodzinnych form pieczy zastępczej	18
VI. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w oparciu o cel główny i cele szczegółowe	19
VII. Plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	25
VIII. Analiza SWOT	25
IX. Zakładane rezultaty realizacji programu	27
X. Źródła finansowania	28
XI. Realizator i odbiorcy programu	29
XII. Monitoring i ewaluacja programu	30
XIII. Podsumowanie	30

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz.177) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z preambułą ustawy, celem podstawowym jest:

- 1. dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, troska o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową oraz ochrona ich praw i wolności,*
- 2. dobro rodziny, która stanowi podstawową komórkę społeczną oraz naturalne środowisko rozwoju oraz dobro wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Cel ten może być osiągnięty przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami. Ustawa w sposób kompleksowy reguluje zagadnienia pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, oraz określa konsekwencje bezskuteczności udzielanej pomocy poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.*

Art. 180 pkt.1 przedmiotowej ustawy wskazuje na obowiązek opracowania przez powiat 3 -letniego programu rozwoju pieczy zastępczej. Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Rodzinnej Pieczy Zastępczej na kolejne lata ma na celu kontynuację założeń przyjętych w dotychczasowym programie. Jako cel główny określa się doskonalenie już istniejących form pieczy zastępczej, promowanie rodzicielstwa zastępczego oraz deinstytucjonalizację. Program ustala również coroczne limity rodzin zastępczych zawodowych w powiecie pleszewskim oraz plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, a także plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Przedstawiony Powiatowy Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2024-2026 służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej konkursów ofert dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej oraz innych organizacji wspierających rodzinę.

W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i uzupełnieniom.

1. Podstawy prawne programu - zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane i realizowane są w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U z 1997r., nr 78, poz.483 z późn. zm.).
2. Konwencja Praw Dziecka (Dz.U. 1991 nr 120 poz.526).
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U z 2024r. poz.107).
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadanie organizacji pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177).
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z2023 poz.901 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 nr 292 poz. 1720 ze zm.).
7. Ustawę z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023, poz.2809)

2. Założenia do programu wynikające z aktów prawa międzynarodowego i krajowego

Polityka społeczna wobec dziecka i rodziny jest przedmiotem zainteresowania zarówno prawa polskiego jak i międzynarodowego. Prawa dziecka i rodziny zdefiniowane i przyjęte zostały przez państwa członkowskie ONZ, w tym przez Rzeczpospolitą Polską w „Konwencji o Prawach Dziecka” w 1989r. Konwencja w art. 9 odnosi się do dzieci, które z przyczyn obiektywnych zostają sądowo umieszczone w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka zgodnie z przyjętym dokumentem, w pieczy zastępczej musi być uzasadnione i jest ostatecznością. Dziecku i rodzicom przysługuje niepodważalne prawo do wzajemnych kontaktów chyba, że zagraża to dobrze pojętemu interesowi dziecka. Zarówno dziecko jak i cała rodzina musi być traktowana, jako podmiot postępowania sądowego, opiekuńczego oraz społecznego i obywatelskiego. Konwencja wskazuje

na odpowiedzialność rodziców lub opiekunów prawnych za opiekę i wychowanie dzieci, respektowanie ich praw do nietykalności cielesnej, prawa do swobody wypowiedzi oraz wyznania. Art. 18 ust 2 Konwencji nakłada na państwa członkowskie obowiązek wspierania rodzin w dążeniu do harmonijnego i bezpiecznego rozwoju i wychowania, oraz zobowiązuje do budowania sieci instytucjonalnego wsparcia rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Nadrzędnym aktem prawa Rzeczypospolitej Polskiej jest Konstytucja, która w art. 48 wskazuje prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami z uwzględnieniem stopnia dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej mają obowiązek ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Regulacje dotyczące opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną zawarte są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na samorządy obowiązek budowania lokalnego systemu wsparcia w obszarze wychowania i pieczy zastępczej.

II. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PLESZEWIE. JAKO ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 32 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadanie organizacji pieczy zastępczej należy do powiatu.

Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;

- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) (uchylony)
- 9) wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
- 10) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 11) uchylony(~~prowadzenie rejestru danych, o których mowa w art.46~~)
- 11a) wprowadzenie danych do rejestru, o którym mowa w art.38 dust.1, ich aktualizacja i usuwanie;
- 12) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 13) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka,

placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,

c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

14) sporządzanie , zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

15) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie działa, jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na mocy Zarządzenia nr 41/2011 Starosty Pleszewskiego z dnia 21 października 2011 roku.

Do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 4 ww. ustawy należy w szczególności:

1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,

2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,

3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,

3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,

4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,

- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą,
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- 15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,

17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

18) wprowadzenie danych do rejestru, o którym mowa w art.38 ust.1, ich aktualizacja i usuwanie.

Zgodnie z art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy również wyznaczenie - Koordynatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Koordinatorem jest osoba, która współdziała z rodziną zastępczą oraz różnymi osobami i instytucjami w celu rozwiązywania różnych problemów. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej otaczają opieką i wsparciem rodziny i dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy podejmują wspólne działania mające na celu rozwiązywanie bieżących trudności wynikających z funkcjonowania rodziny.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wybierając kandydata na stanowisko koordynatora kieruje się jego kompetencjami i profesjonalizmem w wykonywaniu swoich obowiązków, którymi są:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

III. DIAGNOZA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz. 1426 ze zm.) piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W ustawie wprowadzono pojęcie pieczy zastępczej i wskazano formy, w jakich piecza jest realizowana:

Formy rodzinne, w tym:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

Formy instytucjonalne:

a) placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- specjalistyczno-terapeutycznego,
- rodzinnego.

b) regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,

c) interwencyjne ośrodki preadopcyjne,

Celem pieczy zastępczej jest przede wszystkim praca z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy nie jest to możliwe - dążenie do przysposobienia dziecka. Ponadto pobyt w pieczy zastępczej ma na celu przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, zdobywanie umiejętności społecznych, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych oraz bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dzieci.

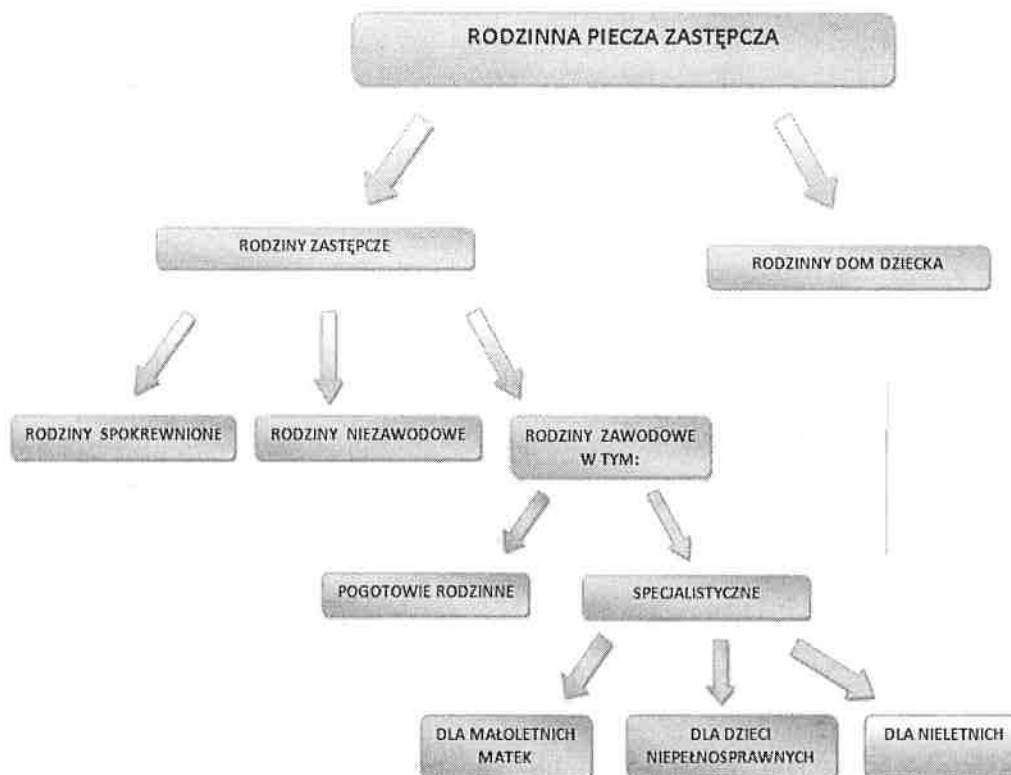
W gminach na terenie powiatu pleszewskiego zostali zatrudnieni asystenci rodziny, którzy współpracują z Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej w realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rolą asystenta jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-

wychowawczych wobec własnych dzieci. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy między innymi przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny planu pomocy dziecku. Wobec powyższego współpraca z asystentem rodziny polega na bieżącym kontakcie i konsultacji w realizacji planu pomocy dziecku. Ponadto realizując zadania ustawowe asystenci rodziny i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej mając na uwadze dobro dzieci umieszczonych w pieczy, ściśle współpracują ze sobą w sprawach dotyczących kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi, ich wzajemnych relacji, a przede wszystkim możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

1. Charakterystyka pieczy zastępczej na poziomie ogólnopolskim

Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić bezpośredniej opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej powiat zapewnia opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. Od kilkudziesięciu lat stanowi ona jedno z ważniejszych ogniw systemu opieki zastępczej w Polsce. Obok adopcji jest ona najbardziej cenioną formą opieki nad dzieckiem pozbawionym rodziny naturalnej. Stanowiąc bliskie dziecku środowisko, pozwala nawiązać nowe, a czasem jedyne więzi emocjonalne, a tym samym zapobiec negatywnym dla rozwoju dziecka skutkom sieroctwa.

2. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim

a) charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

Przedstawiając charakterystykę rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim, należy mieć na uwadze, że liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w przeciągu danego roku kalendarzowego jest liczbą zmienną. Efektem tego jest napływ nowych rodzin zastępczych, jak również odpływ rodzin zastępczych., co z kolei generuje zmienną liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

W 2023r. funkcjonowało 58 rodzin zastępczych i 2 rodzinne domy dziecka, w których łącznie umieszczonych było 100 dzieci i pełnoletnich wychowanków pozostających nadal w rodzinie (stan na 31.12.2023r.)

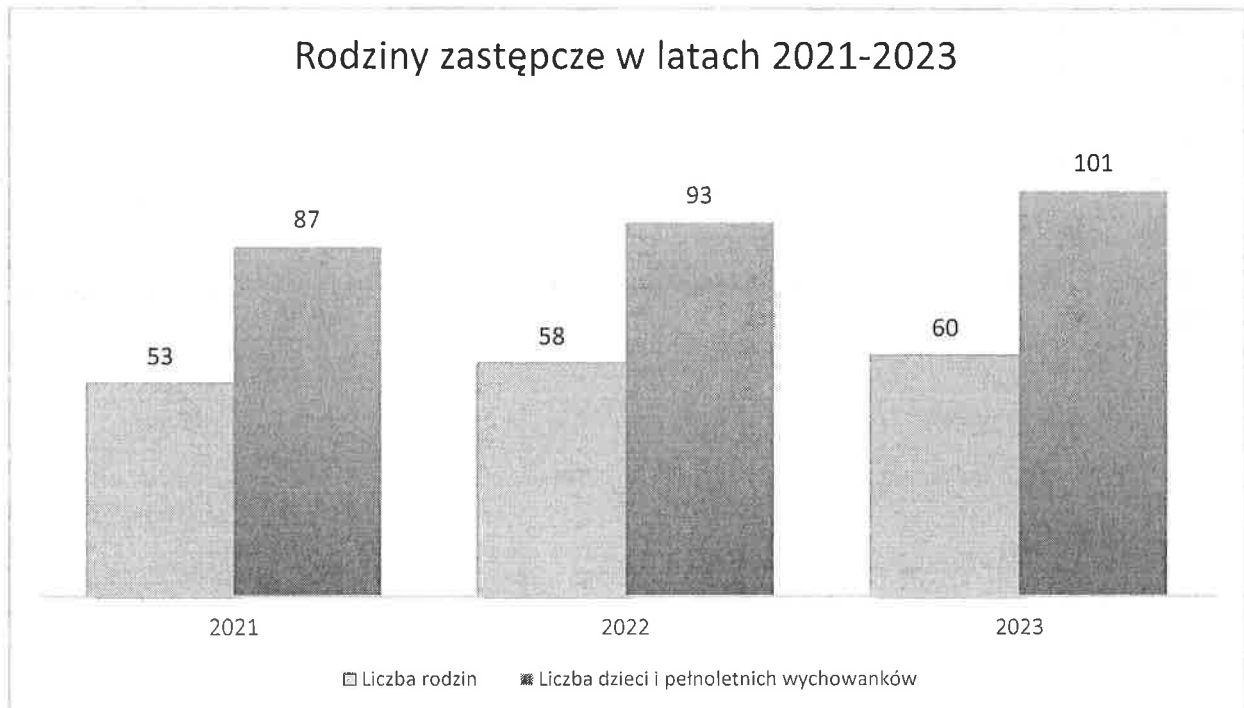
Poniżej przedstawiamy tabele i wykresy, które obrazują podział i liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2021-2023 (faktyczny stan rodzin na dzień 31 grudnia danego roku).

Tabela 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2021-2023

Rodziny zastępcze w latach 2021-2023			
	2021	2022	2023
Liczba rodzin zastępczych	52	57	58
Liczba rodzinnych domów dziecka	1	1	2
Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków	87	93	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wykres 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023r. poz. 1426 ze zm.) formami rodzinnej pieczy zastępczej są rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowa, rodziny zastępcze zawodowe oraz rodziny dom dziecka.

Poniższa tabela/ wykres przedstawia podział rodzin funkcjonujących w powiecie pleszewskim w latach 2021-2023 z podziałem na formy rodzinnej pieczy zastępczej i liczbę dzieci.

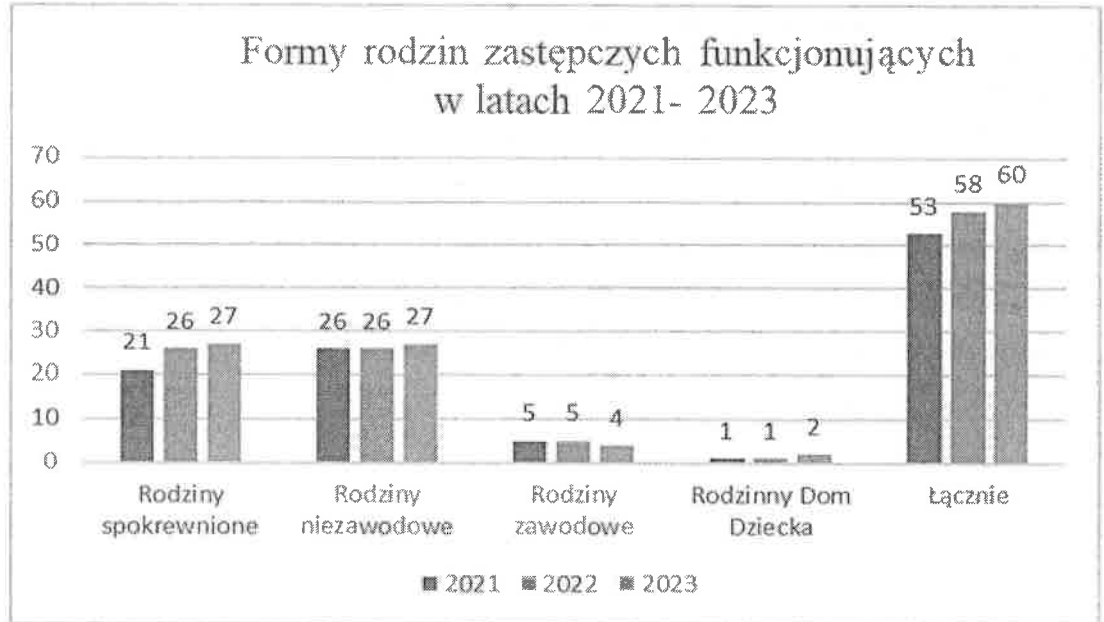
Tabela 2. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2021-2023

Rodzinna piecza zastępcza w powiecie pleszewskim w latach 2021-2023

Rok	2021		2022		2023	
	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
Rodziny spokrewnione	21	31	26	34	27	38
Rodziny niezawodowe	26	35	26	36	27	38
Rodziny zawodowe	5	16	5	18	4	11
Rodzinny Dom Dziecka	1	5	1	5	2	13
RAZEM	53	87	58	93	60	100

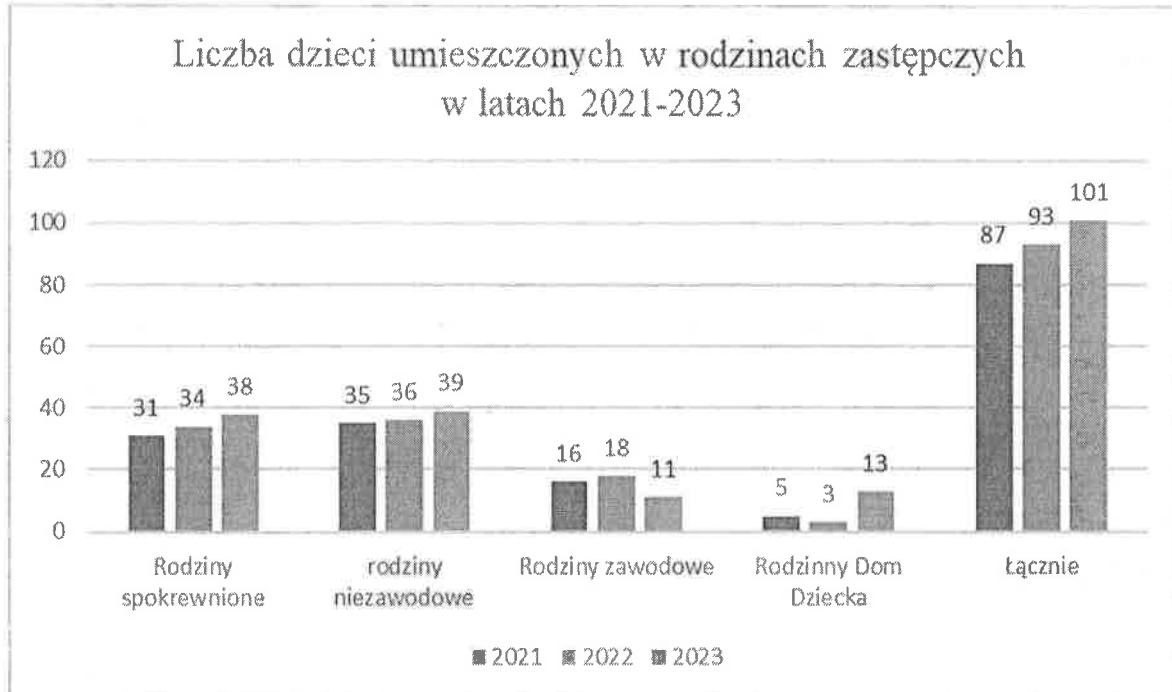
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wykres 2. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wykres 3. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

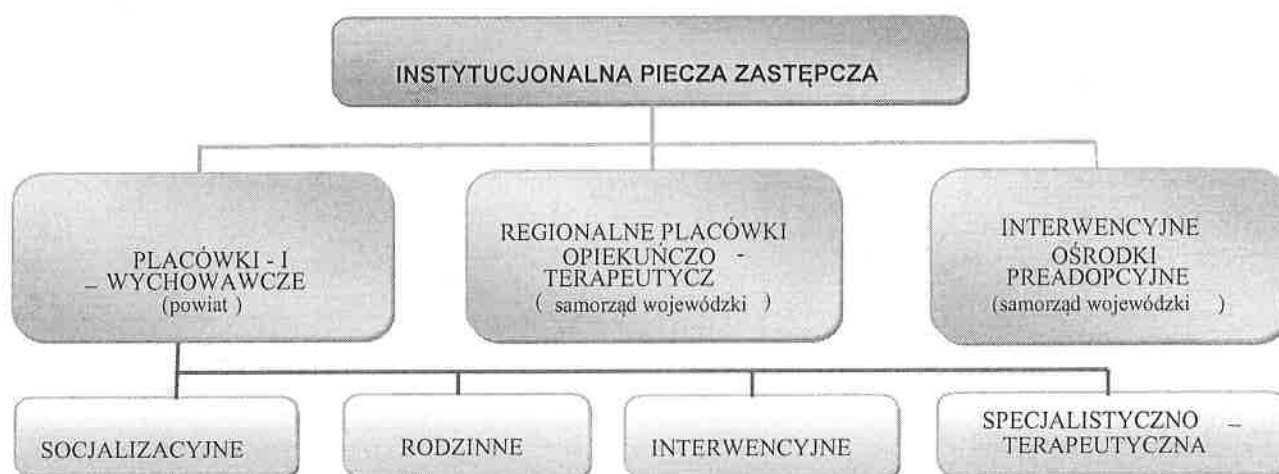

Rodziny spokrewnione są to małżonkowie lub osoba, będący/a wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, tj. babcia, dziadek, brat, siostra.

Jak wynika z zebranych powyżej danych, na terenie naszego powiatu na dzień 31.12.2023r. liczba rodzin zastępczych spokrewnionych i rodzin zastępczych niezawodowych była równa. Najczęściej podopiecznymi pieczy zastępczej są dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych głównie na skutek zaniedbania i bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych ze strony rodziców biologicznych, stosowania przemocy domowej i uzależnień. Istnieje nadal potrzeba tworzenia nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci, którym rodzice nie zapewniają należytej opieki i wychowania.

b) charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej

Poniżej przedstawiono schemat instytucjonalnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.):

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne,

- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,

- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej,

- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny,

- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,

- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi,

- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Instytucjonalną pieczę zastępczą, zgodnie z art. 93 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tworzą:

- placówki opiekuńczo – wychowawcze,

- regionalne placówki opiekuńczo – wychowawcze,

- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych o charakterze rodzinnym, socjalizacyjnym, interwencyjnym lub specjalistyczno-terapeutycznym, które zgodnie z w/w ustawą zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom powyżej 10 roku życia.

W strukturze jednostek organizacyjnych powiatu pleszewskiego znajdują się cztery placówki opiekuńczo –wychowawcze:

1) **Dom Dziecka w Pleszewie** – placówka typu socjalizacyjnego dla **14 wychowanków**,

2) **Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny im. Św. Rodziny w Pleszewie** – placówka typu socjalizacyjnego dla **14 wychowanków**,

3) **Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie** placówka typu interwencyjnego dla **14 wychowanków**,

4) **Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach**- placówka typu rodzinnego dla **8 wychowanków**.

Instytucjonalna piecza zastępcza w latach 2021-2023

Tabela nr 3 instytucjonalna piecza zastępcza.

Rok	2021	2022	2023
Nazwa placówki	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Dom Dziecka w Pleszewie	15	14	14
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie	14	14	15
Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny. im. Św. Rodziny w Pleszewie	14	14	14
Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach	8	8	8

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie zajmuje się kierowaniem małoletnich do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce następuje po wyczerpaniu wszystkich innych możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej przez osoby, które zajmują się pracą w obszarze pomocy dziecku i rodzinie. W pierwszej kolejności, kiedy wystąpi konieczność zapewnienia opieki całodobowej, rozważana jest możliwość umieszczenia dziecka w rodzinnej formie opieki zastępczej, a tylko w przypadkach, gdy nie jest to możliwe małoletni zostaje umieszczony w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Podstawą do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu rodzinnego. Dziecko może być przyjęte do placówki opiekuńczo – wychowawczej również na wniosek rodzica, opiekuna prawnego bądź na prośbę samego dziecka. W przypadkach konieczności zapewnienia natychmiastowej opieki – na polecenie sędziego, kiedy jest doprowadzone przez policję, szkołę lub inne osoby, placówki przyjmują dzieci bez skierowania oraz postanowienia Sądu.

Warto dodać, że zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego w tym samym czasie można umieścić łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

W konsekwencji ograniczenie liczby dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powinno wpłynąć na aktywność działania ze strony powiatów w zakresie pozyskiwania kandydatów do pełnienia roli rodzin zastępczych, zacieśniania współpracy pomiędzy powiatem i gminą zmierzającą do skutecznej pracy z rodzinami biologicznymi i ograniczenia liczby dzieci, które umieszczone są w różnych formach pieczy zastępczej.

IV. ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

Źródłem finansowania zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są środki finansowe pochodzące:

- z budżetu powiatu pleszewskiego,
- z budżetu państwa zgodnie z art.187 ust.1 pkt.2 (ministra właściwego ds. rodziny),
- z budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 9 i ust.10 ustawy,
- z budżetów innych powiatów, zgodnie z art.191, art. 196,
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- pozyskane w ramach dodatkowych środków.

Rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego finansowane są głównie z budżetu powiatu pleszewskiego i gmin, z których pochodzą dzieci.

Powiat Pleszewski, jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed skierowaniem do placówki opiekuńczo-wychowawczej lub umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na utrzymanie wychowanków w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w danej placówce oraz w łącznej kwocie świadczeń przysługujących danej rodzinie zastępczej. Jednocześnie Powiat Pleszewski otrzymuje zwrot kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów, a przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu pleszewskiego.

Współfinansowanie gmin za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Od 2012 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 191) nakłada na gminy obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W myśl obowiązujących przepisów, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. **50%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

V. ROCZNE LIMITY POWSTAJĄCYCH RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Limit rodzin zastępczych zawodowych planowany w powiecie pleszewskim na lata 2024-2026.

Zgodnie z art.180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3- letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej zawiera między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Aktualnie na naszym terenie funkcjonuje 4 rodziny zastępczych zawodowych oraz 2 rodzinne domy dziecka. Zakłada się, że w 2024 roku stworzone zostaną warunki do powstawania kolejnych rodzin zawodowych. W następnych latach liczba ta będzie się zwiększać sukcesywnie.

Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie powiatu pleszewskiego ustala się limit rodzin zastępczych na lata 2024-2026.

Tabela 4. Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych.

ROK	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych, w tym rodzinnych domów dziecka
2024	1-2 rodziny
2025	1-2 rodziny
2026	1-2 rodziny

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa tabela określa liczbę rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka, które planuje się utworzyć w kolejnych latach. Jednocześnie należy podkreślić, że założone limity mogą ulec zmianie w zależności od aktualnych potrzeb, zmieniającej się sytuacji oraz posiadanych środków finansowych.

Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada konieczność tworzenia planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej zakłada konieczność tworzenia planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz planu ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

VI. PLAN ROZOWJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W OPARCIU O CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Celem głównym realizacji „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Pleszewskiego na lata 2024– 2026” jest: **ZORGANIZOWANIE EFEKTYWNEGO SYSTEMU WSPARCIA NAD RODZINĄ I DZIECKIEM.**

Cel ten rozwinięty został o cele szczegółowe:

1. Doskonalenie systemu opieki nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.
2. Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim.
3. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w pełnionych przez nich funkcjach.
4. Rozwijanie współpracy z rodziną naturalną.
5. Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

1. Cel szczegółowy: Doskonalenie systemu opieki nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej

Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy
-zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w pieczy zastępczej -poprawa postrzegania świadomości społecznej o pieczy zastępczej -dążenie do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziców naturalnych lub w przypadku uregulowania sytuacji prawnej dążenie do przysposobienia dziecka -wsparcie specjalistyczne dla dzieci i młodzieży umieszczonej w pieczy zastępczej	2024-2026	PCPR, instytucje i organizacje pozarządowe

Poprzez doskonalenie systemu opieki nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej zapewnimy jak najlepsze warunki opieki i wychowania dzieci i młodzieży w rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel ten rozwiniemy poszerzając ofertę specjalistycznego wsparcia, aby zapewnić poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji w rodzinie zastępczej. Pomoc i udzielane wsparcie będzie dostosowywane do indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży, co pozwoli zapewnić im odpowiednią opiekę i rozwój.

2. Cel szczegółowy: Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim

Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
<ul style="list-style-type: none">- promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez akcje informacyjne i promujące rodzicielstwo zastępcze,- promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez udział w okolicznych rodzinnych festynach itp.- pozyskiwanie kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej,- zamieszczanie publikacji na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, lokalnej prasie, portalach społecznościowych,- nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej i do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,- przeprowadzenie kwalifikacji dotyczącej udziału w szkoleniu zgodnie z obowiązującą procedurą Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie oraz kwalifikowanie kandydatów na rodzinę zastępczą- prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przez wykwalifikowaną kadrę	2024 -2026	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe i lokalne media

Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej jest bardzo ważnym elementem programu rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu pleszewskiego. Wraz z propagowaniem idei rodzicielstwa zastępczego zwiększa się bowiem świadomość społeczna na temat funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej. Ponadto podejmowane w tym celu działania niosą ze sobą szansę wzrostu liczby osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Etapem podejmowanych działań będzie kampania promująca rodzicielstwo zastępcze, która jest sprawdzoną formą działania na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Organizowane akcje informacyjno-popularyzatorskie, będą polegały na pozyskiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze. Efektem tego działania

będą bezpośrednie kontakty i rozmowy z potencjalnymi kandydatami na rodziców zastępczych.

3. Cel szczegółowy: Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w pełnionych przez nich funkcjach

Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
<ul style="list-style-type: none">-zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy (prawnej, psychologicznej, rodzinnej)- organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych,- organizowanie szkoleń mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców zastępczych,- integracja środowiska rodzin zastępczych,- zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich na wniosek rodziny zastępczej i prowadzących rodzinny dom dziecka,- zapewnienie wykwalifikowanych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej- udział pracowników sekcji ds. Pieczy Zastępczej w szkoleniach podnoszących kwalifikacje,- współpraca z Centrum Wolontariatu w organizowaniu dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka pomocy wolontariuszy,-udzielanie świadczeń finansowych, obligatoryjnych i fakultatywnych rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka,	2024 -2026	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe i lokalne media

Adresatami celu trzeciego są rodziny spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz rodzinny dom dziecka. W codziennym funkcjonowaniu tych rodzin bardzo istotne jest bowiem wsparcie ich w pełnionych przez nich funkcjach. W tym celu zamierzamy kontynuować wielokierunkową pracę mającą na celu zapewnienie rodzinom wsparcia merytorycznego, emocjonalnego, a także zapewnienie pomocy w dostępie do specjalistów w szczególności:

psychologa, radcy prawnego, pedagoga, doradca zawodowy. Podejmując działania pracy w tym zakresie istotne jest podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych poprzez ich udział w specjalistycznych szkoleniach i grupach wsparcia, które wzorem lat ubiegłych są sprawdzoną formą działań skierowanych dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka.

Udział rodziców zastępczych w warsztatach i grupach wsparcia znacząco wpłynie na poprawę funkcjonujących rodzin zastępczych. Efektem zakładanego celu jest wzrost wiedzy i kompetencji rodziców zastępczych, podnoszenie ich dotychczasowych kwalifikacji.

Dostrzegając potrzebę wprowadzania rozwiązań wspierających rodziny zastępcze, stawiamy również na zorganizowanie efektywnego wsparcia rodzin poprzez integrację tych rodzin w miejscach mniej formalnych. Te działania pozwolą na budowanie pozytywnych relacji w grupie i lepszej komunikacji, organizacji czasu wolnego dla siebie i dzieci.

4. Cel szczegółowy: Rozwijanie współpracy z rodziną naturalną

Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- umożliwienie i pomoc w kontaktach z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej - współpraca z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do domu rodzinnego, -tworzenie warunków do prowadzenia grup wsparcia mających na celu podnoszenie kompetencji rodzicielskich, opiekuńczo- wychowawczych. -udział asystenta rodziny w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i oceny rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka,	2024 -2026	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe

Głównym celem funkcjonowania rodzin zastępczych jest wzmocnienie rodziny naturalnej, tak aby dziecko mogło do niej powrócić. Dlatego tak ważna jest pomoc rodzicom biologicznym, którą tutejsze Centrum organizuje m.in. poprzez współpracę z rodzicami biologicznymi czy tworzenie warunków do prowadzenie grup wsparcia. Wieloaspektowa praca z rodziną biologiczną realizowana jest poprzez współpracę z asystentami rodziny

zatrudnionymi w poszczególnych gminach. Mając na uwadze osiągnięcie powyższego celu dzieci utrzymują kontakty z rodzicami biologicznymi, a Organizator Rodzinnej Pieczy zastępczej umożliwi również te spotkania w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W większości przypadków rodziny zastępcze współpracując z rodziną biologiczną organizują spotkania w środowisku domowym, neutralnym a przede wszystkim przyjaznym dziecku.

5.Cel szczegółowy: Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
-wspieranie w uzyskaniu przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych , pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, odpowiednich warunków mieszkaniowych - zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, - wsparcie pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, opiekuna usamodzielnienia, -realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia, - aktualizacja indywidualnego programu usamodzielnienia, -udzielanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków.	2024 -2026	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe

Ważnym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie jest wspieranie młodych osób osiągniętych pełnoletność w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej. Usamodzielnieni wychowankowie u progu dorosłego życia pozostawieni są bez wsparcia najbliższej rodziny. Bardzo często rodziny biologiczne obciążają własne dzieci za swoje życiowe niepowodzenia i niewydolność wychowawczą.

Efektywne przygotowanie wychowanków do samodzielnego, dorosłego życia od chwili umieszczenia w pieczy zastępczej ma w przyszłości zapobiec ich społecznemu wykluczeniu.

Wychowankowie pieczy zastępczej mogą skorzystać ze specjalistycznej pomocy, która na celu ich wsparcie emocjonalne, a także zwiększenie ich umiejętności radzenia sobie ze swoimi problemami i udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów oraz minimalizowanie ich trudnych zachowań.

Ponadto zakłada się, że efektem pracy z pełnoletnim wychowankiem jest realizacja planu usamodzielnienia, uzyskanie założonych celów, którym często jest zdobycie wykształcenia i kwalifikacji a w przyszłości zdobycie zatrudnienia.

VII. PLAN OGRANICZENIA LICZBY DZIECI W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej zakłada:

- poprawę funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej celem zapewnienia najlepszych warunków opieki i wychowania dla dzieci młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczej,
- zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej zgodnie z nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- utrzymanie obowiązującego standardu funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- przestrzeganie liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej zgodnie z obowiązującymi standardami.

VIII. ANALIZA SWOT

Techniką, którą się posługujemy jest analiza SWOT służąca do porządkowania i analizy informacji. Metoda ta pozwala określić mocne i słabe strony związane z funkcjonowaniem pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim, a także szanse i zagrożenia które występują w obszarze podejmowanych przez nas działań. Tworząc Program Rozwoju Pieczy w Powiecie Pleszewskim na lata 2024-2026 uwzględniono cele w oparciu o analizę szans i zagrożeń płynących z otoczenia.

Poniżej przedstawiamy analizę SWOT określającą słabe i mocne strony w obszarze rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- zapewnienie dzieciom potrzebującym opieki i wychowania w formach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,- promowanie idei rodzicielstwa zastępczego,- wykwalifikowana kadra pracownicza,- zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,- organizowanie szkoleń i warsztatów dla rodziców zastępczych/ prowadzących rodzinny dom dziecka w celu podnoszenia kwalifikacji oraz mając na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,- organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze,- organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych/ prowadzących rodzinny dom dziecka,- organizowanie grup wsparcia dla rodziców biologicznych,- wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,- praca na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej,- zatrudnianie specjalistów w rodzinnej pieczy zastępczej,- współpraca ze Stowarzyszeniem Centrum Rozwoju w Pleszewie,- współpraca z organizacjami i instytucjami	<ul style="list-style-type: none">- zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców biologicznych,- zbyt późne wsparcia dla rodzin naturalnych, w których pojawiają się oznaki niewydolności wychowawczej,- brak zaangażowania rodziców biologicznych do kontaktów z rodzicami biologicznymi,- niechęć dzieci przebywających w pieczy zastępczej do kontaktów z rodzicami biologicznymi,- brak kandydatów na rodziny zastępcze,- tworzenie rodzin zastępczych spokrewnionych w podeszłym wieku,- powielanie schematów i dysfunkcji w rodzinach spokrewnionych,- brak świadomości społeczności lokalnej nt. sposobu funkcjonowania pieczy zastępczej,- niechęć do korzystania z poradnictwa specjalistycznego,- brak lokali mieszkalnych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,- brak miejsc pracy na rynku pracy dla osób opuszczających pieczę zastępczą,

<p>działającymi na rzecz dziecka i rodziny,</p> <ul style="list-style-type: none">- współpraca z asystentami zatrudnionymi w poszczególnych gminach,	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">-wzrost liczby osób zainteresowanych możliwością sprawowania opieki poprzez pełnienie przez nich funkcji rodziny zastępczej (tj. pozyskiwanie nowych kandydatów),- zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat form rodzinnej pieczy zastępczej,- współpraca ze specjalistami (psycholog, pedagog, radca prawny i inni specjaliści),-tworzenie nowych miejsc w rodzinach zastępczych dla dzieci.	<ul style="list-style-type: none">- niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych,- niewystarczająca ilość środków finansowych przeznaczonych na rozwój pieczy zastępczej,- utrudnienia związane z dostępem do specjalistów, zbyt długie terminy oczekiwania,- niewystarczająca współpraca z rodzinami zastępczymi m. in. spokrewnionymi (różnica pokoleń, postawa oczekująca i roszczeniowa, wyręczająca z podstawowych funkcji, a także niska świadomość pełnienia funkcji rodziny zastępczej),- nieuregulowana sytuacja prawna,- ubóstwo,- nieporadność życiowa rodzin naturalnych,- brak współpracy rodziców naturalnych,- problemy wychowawcze w pieczy zastępczej,- wypalenie zawodowe rodziców zastępczych,- trudności we współpracy z innymi instytucjami.

IX. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.
2. Wzmacnianie postaw rodzicielskich i integracja rodzin zastępczych poprzez udział w organizowanych szkoleniach i grupach wsparcia. Zapewnienie im specjalistycznego wsparcia ze strony specjalistów (psycholog, pedagog, radca prawny).
3. Podejmowanie działań na rzecz rodzicielstwa zastępczego poprzez propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu pleszewskiego co umożliwi pozyskiwanie kolejnych kandydatów na rodziny zastępcze, a co za tym idzie znalezienie prawdziwego domu dla dzieci, które obecnie przebywają w placówkach w oczekiwaniu na rodzinę.
4. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu pleszewskiego.
6. Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
7. Podniesienie prestiżu rodzin zastępczych jako istotnego elementu systemu pieczy zastępczej.
8. Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących w powiecie pleszewskim zgodnie z ustalonym limitem na dany rok kalendarzowy.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Pieczą zastępczą finansowana jest w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.).

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2024– 2026 są środki finansowe pochodzące z:

- budżetu Powiatu Pleszewskiego,
- budżetu Państwa (Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), Wojewoda Wielkopolski,
- budżetu Samorządów Gminnych,
- budżetu innych Powiatów w ramach zawartych porozumień i umów,
- dotacji celowych.

XI. REALIZATOR I ODBIORCY PROGRAMU

Program Rozwoju Pieczy w Powiecie Pleszewskim na lata 2024-2026 skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin w szczególności do:

- dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
- rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej,
- usamodzielnianych wychowanków oraz opiekunów usamodzielnienia,
- kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych lub rodzinnych domów dziecka.

Realizatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 w Powiecie Pleszewskim będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

Dla osiągnięcia zamierzonego celu programu i realizacji zaplanowanych kierunków działań Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracować będzie m. in. z:

1. Samorządem Powiatu oraz samorządami z których pochodzą dzieci.
2. Samorządem Województwa Wielkopolskiego, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej (ROPS).
3. Administracją Rządową – Urzędem Wojewódzkim – Wydział Polityki Społecznej.
4. Ośrodkami Pomocy Społecznej.
5. Powiatowym Urzędem Pracy.
6. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.
7. Placówkami Oświatowymi.
8. Sądem Rejonowy, kuratorami zawodowymi i społecznymi.
9. Ośrodkami Adopcyjnymi.
10. Policją.
11. Organizacjami pozarządowymi.

12. Służbą zdrowia.
13. Wolontariuszami.
14. Sponsorami.
15. Lokalnymi mediami.
16. Innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

XII. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024- 2026 w Powiecie Pleszewskim odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy informacji odnośnie realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Powyższe informacje przedkładane będą Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

w Pleszewie i efektów pracy. W zależności od pojawiających się potrzeb oraz możliwości finansowych w zakresie rozwoju pieczy zastępczej – Program może ulegać modyfikacji, a jego charakter pozostaje otwarty.

I. PODSUMOWANIE

Przedstawiony Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2024-2026 wraz z planem rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz planem ograniczenia liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyznacza kierunki działań zmierzające do wzmocnienia systemu pieczy zastępczej ale również kontynuacje naszych działań i zorganizowanie efektywnego systemu wsparcia nad rodziną i dzieckiem. Nasze działania skupiają się na pracy z dziećmi, które zostały pozbawione rodziny naturalnej oraz stabilnego środowiska wychowawczego ze strony własnych rodziców. Rodzina naturalna jest podstawową komórką zapewniająca poczucie stabilności i bezpieczeństwa zwłaszcza emocjonalnego u dziecka, co w rezultacie rzutuje na prawidłowe funkcjonowanie w życiu dorosłym. W sytuacji gdy dziecko nie ma możliwości wychowywania się w środowisku naturalnym zostaje umieszczone w pieczy zastępczej, dlatego też nasze działania i cele określone w programie rozwoju pieczy zastępczej ukierunkowane są na zapewnienie dziecku niezbędnych potrzeb do prawidłowego rozwoju oraz wzmocnienie systemu pieczy zastępczej w tym zakresie. Realizacja programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024- 2026 wymaga

dużego zaangażowania ze strony władz lokalnych, samorządów, gmin i ośrodków pomocy społecznej oraz innych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Nasze wieloletnie doświadczenie pokazuje, że aby realizacja tego projektu przyniosła zamierzony efekt, to współpraca pomiędzy instytucjami powinna być spójna, stąd też na bieżąco będziemy podejmować i realizować działania określone w przedstawionym programie.